

Milanović danas s Orbanom

ZAGREB - Odnos Ine i MOL-a bit će zasigurno glavna tema današnjeg sastanka hrvatskog premijera Zorana Milanovića s mađarskim kolegom Viktorom Orbanom. Sastanak na vrhu održat će se u Budimpešti, a dolazi nakon zaoštavanja oko odnosa u hrvatskoj naftnoj kompaniji, u kojoj najviše dionica ima upravo mađarski MOL. Nezadovoljna dioničkim ugovorom i odnosima u Ini koji mađarskom dijelu firme daje široke ovlasti iako nema većinski paket dionica, hrvatska Vlada je najavila u Nadzorni odbor Ine poslati "najtežu" političku artiljeriju, ministra financija Slavka Linića i prvog potpredsjednika Vlade Radimira Čačića, što je, osim neizvjesnosti u Mađarskoj, izazvalo i zabrinutost u Europskoj komisiji, koja je u izvješću u monitoringu Hrvatskoj spočitnula mogući sukob interesa ukoliko kani vraćati političare u nadzorne odbore. Konzultacije s Bruxellesom o tom pitanju tek slijede.

Osim o Ini, dva premijera će razgovarati, i o energetici, infrastrukturi, stanju u regiji, bilateralnim odnosima i suradnji u okviru u EU. Osim s Orbanom, Milanović će se susreti s v.d. mađarskim predsjednikom Laszlo Koeve-rom i predstavnicima hrvatske manjine u Mađarskoj. J. K.

Obilježeno junaštvo radnika

Volko BAŠIĆ/CROPIX

SPLIT - Jučer je ispred zgrade Banovine u Splitu obilježena 21. obljetnica prosvjeda, gdje je 6. svibnja 1991. desetak tisuća Splićana prosvjedovalo protiv JNA, čije je zapovjedništvo bilo smješteno u toj zgradi. Jučerašnji se dan slavi i kao Dan Hrvatske udruge sindikata te Dan Nezavisnih sindikata Brodosplita i Dan tvrtke Brodosplit koji su tada potaknuli masovno okupljanje radnika mnogih tvrtki na taj prosvjed. Predsjednik HUS-a Ozren Matijašević je naglasio da ga žalosti što nitko "od dobro plaćenih upravljačkih struktura Brodosplita" nije položio vijenac u spomen na poginule hrvatske branitelje. Prvi put, kazao je, na proslavi nije nazočan nitko ni iz županijskog vodstva. Podsjetivši na "junaštvo radnika koju su prije 21 godinu krenuli na vojnu silu", ispred zgrade Ba-

novine, Matijašević je rekao da "danas gledamo kako se na te iste radnike šalje interventna policija dok se krivci za gospodarski kriminal nesmetano šeću i uživaju 'plodove svoga rada'". Poruka Banovine nadilazi povijesne konotacije i poziva ljude da reagiramo na poskupljenja, masovna otpuštanja, gospodarski kriminal, loše pravosuđe, korumpiranu vlast, rekao je Matijašević. Naglasio je da se JNA vjerojatno ne bi 1991. povukla u sigurnost Banovine da su joj prijetili otvorenim pismima i komentarima na forumima. "Tako ni ministri neće prestati omalovažavati radnike i štedjeti uglavnom naše novce dok na prosvjede budu dolazili uvijek isti ljudi, koji put nas 300 ili 500, rekao je, Matijašević kritizirajući slab odziv građana na više nedavnih prosvjednih skupova sindikata. (H)

SOS Dječje selo proslavilo 20 godina

LEKENIK - SOS Dječje selo Hrvatska proslavilo je jučer u SOS Dječjem selu Lekenik 20 godina postojanja, a na obljetnici su se okupila sva djeca trenutno smještena u SOS Dječjim selima u Lekeniku i Ladimirevcima te SOS Zajednicama mladih u Zagrebu, Velikoj Gorici i Osijeku kao i oni koji su već izašli iz sustava skrbi, priopćeno je danas iz SOS Dječjega sela Hrvatska. SOS Dječje selo navodi kako su glazbenici, glumci, plesači, likovni umjetnici i sportaši privukli nekoliko stotina građana u Lekenik, koji su tako podupri veliku humanitarnu kampanju. Dječje selo podsjeća kako se pomoći i pozivom na broj 060 9003 do 15.svibnja 2012. (H)

Umjeren potres kod Sinja

ZAGREB - Seizmološka služba RH zabilježila je u nedjelju u 00 sati i 14 minuta umjeren jak potres s epicentrom 18 kilometara sjeveroistočno od Sinja, na granici s BiH, priopćeno je iz Seizmološke službe RH. Ma-

gnituda potresa iznosila je 3,7 stupnjeva prema Richteru, a intenzitet u epicentru V stupnjeva Mercalli-Cancani-Siebergve ljestvice. Potres se u Hrvatskoj osjetio na širem sinjskom području. (H)

SITNICAMA DO ZNAČAJNE UŠTEDE ENERGIJE: ZBOG

Upotrebljavajte isključivo

Kupnja štedne žarulje u odnosu na običnu isplati se za manje od godinu dana

- Najveće uštede na obiteljskoj kući postižu se s termo-prozorima, termo-fasadom, izolacijom stropa i poda. Nakon takve investicije imate uštedu od 30 do 40 posto kad govorimo o grijanju, kaže Valter Poropat, direktor IRENA-e

PIŠE Bojan ŽIŽOVIĆ

PULA - Najveći dio života provodimo u zgradama - na poslu, u stanu, u restoranima, kafićima - gdje ustvari imamo najveće mogućnosti ušteda, kojima možemo napraviti puno više nego da proizvodimo više energije od koje ćemo opet imati gubitke. Zato najveći naglasak treba upravo biti na uštedama, kaže direktor Istarske regionalne energetske agencije (IRENA) Valter Poropat, kojeg smo upitali na koji način građani mogu štedjeti na energentima koji iz dana u dan poskupljuju. Struja je poskupjela 20 posto, plin 22. To su udari na kućni budžet zbog kojih će mnogi morati promijeniti način života. Iako će zvučati cinično, valja ipak primijetiti da bi posljednja poskupljenja energenata mogla podići ekološku svijest kod građana. Ako ni zbog čega drugoga, onda zbog troškova koji će pojesti i ono malo što se mješano slijede putem plaća u kućnu blagajnu.

Uštedite barem kap po kap

Otkuda krenuti s uštedama? Nećemo odmah s onima koje zahtijevaju određenu investiciju, odnosno ulaganja u termo-prozore, termo-fasade, izolacije. Krenut ćemo s jednostavnim stvarima, poput kućanskih aparata i bijele tehnike. "To su male kapljice, no ukoliko ih se svi držimo, onda su to odlične stvari", kaže Poropat.

Savjete kako doći do tih "kapljica", odnosno na čemu se može uštedjeti energija u domu nalaze se na internetskoj stranici

Poticanje energetske efikasnosti u Hrvatskoj. Riječ je o zajedničkom programu Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva koji je započeo još 2005. Jedan od njihovih savjeta je zamjena obične žarulje štednom rasvjetom.

"Uzme li se tipičan primjer u kojem u nekom domu žarulja u dnevnom boravku gori prosječno

Istrani traže savjete

Već sama najava poskupljenja struje zagrijala je telefonske slušalice u IRENA-i. Poropat, naime, tvrdi da posljednjih dana imaju pregršt poziva građana, koje zanima na koji način mogu ostvariti uštede. "IRENA promovira upravo uštedu na malim stvarima, jer one se toliko dobro vide na računima da je to nevjerojatno. Nije to nikakva topla voda, jednostavno je tako", zaključuje.

Newen LAZAREVIĆ

Valter Poropat

Stan od 80 metara četvornih godišnje potroši za grijanje i hlađenje 10.000 kuna. Uz termo-prozore potrošit će 2.500 kuna manje

pet sati dnevno i jedinstvene tarife naplate električne energije tijekom cijelog dana, obična žarulja snage 100 W će godišnje potrošiti oko 182 kWh ili uz jedinstvenu cijenu kWh od 0,74 kn (plavi tarifni model HEP-a) struje u vrijednosti 135 kuna. S druge strane, tipična štedna žarulja, koja daje istu razinu svjetlosti uz realnu snagu 23 W, potrošit će oko 42 kWh električne energije u vrijednosti od 31 kune. Pogledamo li razliku u cijeni i postignutu ušte-

du, moguće je izračunati da se kupnja štedne žarulje u odnosu na običnu žarulju isplati za manje od godinu dana, a kako je životni vijek u ovom primjeru veći od četiri godine, u preostalom životnom vijeku ta žarulja ostvaruje stvarnu uštedu električne energije u vrijednosti od 455 kuna".

Pri kupnji kućanskih aparata valja obratiti pozornost na energetske oznake kojim pripadaju. Pritom grupu A čine energetske najefikasniji uređa-

M. MILOŠEK

Suradnja u nautičkom turizmu

TIVAT - "Zajednička promocija i sigurnost nautičkog turizma u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i na Crnogorskom primorju" naziv je projekta prekogranične suradnje Crne Gore i Hrvatske, vrijednog 452 tisuće eura, koji je predstavljen u Tiv-

tu u sklopu međunarodnog Sajma nautike "Nautic Show". Partneri u projektu su Hidrometeorološki zavod i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore i Hrvatski hidrografski institut iz Splita i Pomorski odjel Sveučilišta u Dubrovniku. (H)

POSKUPLJENJA STRUJE I PLINA GRAĐANI MORAJU MIJENJATI NAČIN ŽIVOTA

Uštedite na štedne žarulje, televizore i računala

Monitore obavezno gasiti!

Kako uštedjeti

- 100 do 200 kuna manje troše godišnje kućanski aparati A klase
- 1 noć upaljen monitor = zagrijavanje 6 večera u mikrovalnoj
- uređaji na stand by troše više
- svakom loncu poklopac
- neka sunce radi za vas
- gasite računalo

Obične i štedne žarulje s postocima uštede energije

Što manje klima-uređaja, to bolje

ji. Na obraćanje pozornosti kod takvih stvari godišnje se po pojedinom uređaju može uštedjeti energije u

vrijednosti od 100 do 200 kuna. Naravno, uz to valja njima i pravilno rukovati. Primjerice, hladnjak treba

postaviti što dalje od izvora topline. Savjeti, poput onih o držanju poklopljenih lonaca prilikom kuha-

nja, doista zvuče pretjeranima, no i na tome se može uštedjeti energija. Značajna ušteda se može ostvariti i pri upotrebi kućnih računala. Zanimljiv je podatak da monitor, ukoliko cijelu noć ostane upaljen, potroši energije koliko je dostatno za zagrijavanje šest večera u mikrovalnoj pećnici.

Stand by nepotreban trošak

Televizore najčešće ostavljamo u stand by modu, a zapravo bismo ih trebali gasiti. Naime, tako televizor troši i do šest posto električne energije u kućanstvu i 24 posto energije u odnosu kad je upaljen.

- Računala imaju relativ-

Većinu rublja prati na 40 stupnjeva

Pranje rublja na 95 stupnjeva danas se smatra nepotrebnim. Iznimno pranje rublje pere se na 60 stupnjeva, a sve ostalo na 40. Na taj se način troši upola manje energije. Sušilicu treba koristiti samo iznimno. Neka sunce i vjetar to učine za vas. Prema podacima s portala www.azra.hr sušilica godišnje potroši tisuću kuna.

Godišnja potrošnja

135
kuna obična žarulja

31
kunu štedna žarulja

Moguća godišnja ušteda za četveročlanu obitelj

580
kuna rasvjeta

470
kuna aparati u stanju pripravnosti

450
kuna veliki kućanski aparati

400
kuna klima-uređaj

no malu snagu, ali ako imate pet ureda i u svakom po tri računala, onda je to već značajni trošak. I na tome

se mjesečno može uštedjeti jedan posto od ukupnih energetskih troškova. U svakom slučaju, dobro bi bilo da se uvijek kad se završi neki posao računalo potpuno isključi. Najbolje je da ništa ne puštamo u stand by modu, savjetuje Poropat.

Iz utičnica bi trebalo isključivati punjače za mobilne telefone kad ih ne upotrebljavamo, jer i bez priključenja mobitela na njih troše energiju.

- Domaćinstvima se također preporuča korištenje jeftinije energije. U Istarskoj županiji je već u domaćinstvima postalo uobičajeno da se perilice rublja i suda uključuju u nižoj tarifi, što također donosi uštedu, kaže Poropat.

Najvažnija je dobra izolacija

Najviše novca ipak trošimo na grijanje, odnosno hlađenje. Za to nije, međutim, najčešće kriva naša ekološka svijest, već jednostavno način na koji su građene zgrade u kojima živimo. Ukoliko zgrada nema dobru izolaciju, potrošnja energije se povećava.

- Najveće uštede na obiteljskoj kući postižu se s termo-prozorima, termo-fasadom, izolacijom stropa i poda. Nakon takve investicije imate uštedu od 30 do 40 posto kad govorimo o grijanju, kaže Poropat.

Upitali smo ga što je sa starijim zgradama, gdje su vanjski zidovi debeli i više od pola metra, ali imaju stare prozore koji propuštaju toplinu.

- Treba u svakom slučaju postaviti termo-prozore. Samo s njima ćete uštedjeti buduću da već imate solidnu izolaciju s debelim zidovima, oko 15 posto energije. To su investicije koje se vraćaju u roku od dvije do tri godine. Uzimimo primjer stana od oko 80 četvornih metara, koji godišnje na grijanje i hlađenje troši 10 tisuća kuna, u vašem bi primjeru ušteda bila oko 2,5 tisuća kuna. Investicija će vam se zbog toga vrlo brzo isplatiti, tvrdi direktor IRENA-e.

Solarni kolektor isplati se za tri godine

Zanimalo nas je koliko je teška investicija postavljanja solarnog kolektora na obiteljsku kuću. Poropat kaže da se u Istri cijena trenutno kreće od 20 do 30 tisuća kuna. "Ovisno o tome koliko količinu vode trošite, koliko je stanara u kući, investicija se isplati u roku od tri godine, a ljudi koji imaju apartmane mogu je isplatiti i u godinu dana."

Napominje da ima još alternativa, a to su izgradnja pasivne ili energetski efika-

sne kuće. Pasivna kuća, prema njegovim riječima, praktički održava sama sebe, odnosno proizvodi 95 posto potrebne energije. Energetski efikasna kuća, pak, iskoristava sve mogućnosti koje postoje, kao što su na primjer dizalice topline, koje temperaturu iz zemlje podižu do kuće, gdje se zatim samo dogrijava. Na taj se način, kaže Poropat, može uštedjeti i 30 posto energije.